

VERSLAG

Programmaraad en CCvD / AC Bodembescherming

Datum : 12 oktober 2011
Tijd : 13.00 – 16.00 uur
Plaats : Vliegbasis Gilze-Rijen, Rijen

Actie
door

Nr.

1 Opening, vaststelling agenda

Theo Edelman heet de aanwezigen welkom. De gezamenlijke bijeenkomst van programmaraad en CCvD / AC bodembescherming vindt plaats op initiatief van de Programmaraad. De Dienst Vastgoed Defensie treedt op als gastheer. De aanwezigen introduceren zich. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2 Bodembescherming door Defensie

Het bodembeschermingsbeleid bij Defensie wordt toegelicht door Marloes Jaspers. Defensie is zich – anders dan in het verleden – bewust van risico's op bodemverontreiniging en heeft een tamelijk strikt bodembeschermingsbeleid. Naast de verplichtingen die voortvloeien uit de omgevingsvergunningen hanteert men ook de gedragslijn rijkseigendommen. Bij toepassing van de NRB hanteert men A of ten minste A+. De checklijst bodemrisico-analyse is daartoe aangevuld met defensiespecifieke stoffen. In het algemeen kiest men voor vloeistofdichte vloeren ook waar kerende vloeren toegestaan zouden zijn.; dit is bewust rijksbeleid om risico's waar mogelijk uit te sluiten. De vloeren worden periodiek geïnspecteerd, dit zijn grootschalige controles. De vliegbasis heeft installaties voor het verpompen van grote hoeveelheden brandstoffen in korte tijd en over lange afstand. De installaties zijn van moderne technieken voorzien, zowel uit een oogpunt van milieubescherming als uit een oogpunt van arbo.

3 Inspectie van platforms

Hermann Haukes informeert de aanwezigen over de wijze de platforms voor de vliegtuigen worden geïnspecteerd. Gezien de strikte randvoorwaarden vanuit defensie (zeer beperkte doorlooptijd en nauwkeurigheid) en grote oppervlakten zijn reguliere methoden voor visueel inspecteren niet toepasbaar op deze locatie (ca 10 km voegafdichting in 6 uur). Ook arbo-technisch zou dit grote problemen opleveren. De presentatie laat zien dat op innovatieve wijze is ingespeeld op de vraag van Defensie (vervoer en meetvoorzieningen). De inspectie heeft ca 350 lekken gedetecteerd. Deze werkwijze kunnen aanwezigen vervolgens op locatie in praktijk zien.

4 Bodembescherming bij vliegtuigbrandinstallatie

Erik van de Heijden informeert de aanwezigen op locatie over installatie bij een los-laadstation (airport delivery point met een additieven injectie op een vloeistofdichte voorziening). De installatie is geschikt voor het verpompen van brandstoffen vanuit Rotterdam naar de vliegbasis en voor het in korte tijd uitleveren (14.000 liter per vliegtuig). Tegelijkertijd is de installatie voorzien van diverse beveiligingen tegen spills. Voldaan wordt aan de eisen van PGS 29 en PGS 30 en BRL K903.

5 Activiteiten in 2012

Ten behoeve van de discussie over de gewenste activiteiten in 2012 presenteert Walter de Koning de SIKB-activiteiten op het gebied van bodembescherming in periode 2008 – 2011. Tevens een opsomming van de in de loop van 2011 geuite wensen.

Tijdens de discussie komen de volgende items naar voren:

- Het draagvlak voor het bodembeschermingsbeleid, zoals de NRB, maar ook de kwaliteitsrichtlijnen, behoeft versterking. De kennis van veel opdrachtgevers en gemeenten / provincies is (erg) beperkt. Er zou meer aan kennisoverdracht moeten gebeuren. Gedacht wordt aan beurzen, schakeldagen en een cursus in het kader van de BodemBreedAcademie. Voordat deelgenomen wordt aan een beurs tv kennisoverdracht dient een goede afweging tussen kosten en verwacht rendement (bezoekers etc) plaats te vinden.
  - De toepasbaarheid van minerale lagen bij IBC-werken is in 2011 opgepakt (PRJ 173), maar ook de toepasbaarheid bij andersoortige locaties zou uitgewerkt moeten worden. Daar is veel onduidelijkheid over. Er worden diverse soorten verklaringen afgegeven die wel lijken op een verklaring 'vloeistof dicht' maar dat niet zijn. Dit levert zowel voor producten als opdrachtgevers als bevoegd gezag een ongemakkelijke situatie op. Het is gewenst dit uit te werken in een richtlijn
  - Het item 'meetvoorzieningen' ten behoeve van monitoring levert discussie op. Kan worden volstaan met verwijzing naar de BAM-richtlijn of is het gewenst om een Nederlandse variant te hebben? Verdere uitwerking van nut en noodzaak is gewenst voordat hier een keuze kan worden gemaakt
  - De uitwerking van een richtlijn voor het inspecteren van gecoate ondergrondse tanks met camera's (zodat betreding achterwege kan blijven) wordt breed ondersteund. Het is een innovatie in het inspecteren die alleen al om arbo-redenen aandacht verdient.
  - De wens tot uitwerken van een richtlijn voor het inspecteren van een kerende vloer levert eveneens veel discussie op. De opdrachtgevende vertegenwoordigers willen niet naar een richtlijn, vanuit beleidsmatig oogpunt is het niet logisch (het veronderstelt het in beschouwing meenemen van maatregelen en dat is niet makkelijk inpasbaar bij een inspectie). Anderzijds is gezien de markt vraag duidelijk dat er een behoefte ligt bij opdrachtgevers, waar inspectiebureaus op inspelen. Afsproken wordt de voor- en nadelen apart op een rij te zetten en de discussie later voort te zetten
  - De mogelijkheden en randvoorwaarden bij het visueel inspecteren van folies verdienen uitwerking. Dit is een 'restactiviteit' na het uitwerken van de AS6700.
- De Koning Afgesproken wordt een en ander uit te werken in een concept-Jaarprogramma 2012 dat tijdens de volgende bijeenkomst besproken wordt. Dan moet ook inzicht bestaan in de financiële mogelijkheden.
- De Koning
- De Koning

6 Vergaderschema 2012

Het vergaderschema wordt vastgesteld.

7 Rondvraag

Theo Edelman merkt op dat het CCvD / AC bij de vaststelling van de AS6800 een goede discussie heeft gevoerd over het omgaan met nieuwe technieken. Dat heeft geleid tot uitgeschreven regeling in de AS6800. De werkwijze wordt voor de eerste keer uitgetest bij het onderwerp camera-inspecties bij ondergrondse tanks. Hij bepleit om de regeling ook in andere documenten op te nemen als uit evaluatie blijkt dat dit goed werkt. Afsproken wordt hierop terug te komen na evaluatie van de uitwerking van de regeling voor camera-inspecties.

De Koning

Theo Edelman bedankt de Dienst Vastgoed Defensie en inleiders voor de presentaties en praktijkinstructies.

Bijlage

Aanwezig	Werkt bij	Namens
Robert-Jan Stuut	MWH	ONRI
Fred Mudde	AgentschapNL	AgentschapNL
Aad Kant	Oranjewoud	NIBV / bestuur SIKB
Paul van den Horn	Cofra	NIBV
Frank Ossebaar	Sabic	VNO-NCW
Marloes Jaspers – Van Dommelen	Dienst Vastgoed Defensie	Dienst Vastgoed Defensie
Erik van der Heijden	Van der Heijden Milieu- en Installatietechniek	VTI
Robert Hilgers	Provincie Noord-Brabant	IPO
Huib Walsarie	Feniks Recycling	VA
Hans Teunissen	Afvalzorg	VA
Huib Mulleneers	GID Milieutechniek	NIBV
Hermann Haukes	Haukes BV	ODI/VDV
Theo Edelman	BAE	Voorzitter CCvD / AC bodembescherming
Jenda Horak	FOCWA	FOCWA
Marnix Boers	BOVAG	BOVAG
Marc de Boer	Enschede	Gemeenten / Enschede
Arend van de Pol	Trisoplast	NIBV
Henri van Geenen	Saba	NIBV
Jordi Verkade	MWH	ODI / VDV
Pieter Tienstra	ECO Inspections	ODI/ VDV
Stephan Romers	Ecocare	NIBV
Paul Mes	KIWA Certificatie	VOC
Eric Ruwiel	Ministerie van I en M	Ministerie van I & M
Gerard Groot Koerkamp	ContrAll	ODI / VDV
Gerard Wyfker	Metaalunie	Metaalunie
Oscar Terheijden	SGSINTRON	VOC
Jacob Klink	Reehorst	VTI
Afwezig		
Eddie Alders	FME	FME
Frank Lamé	Deltares	Deltares
Arie de Bode	Heros	Voorzitter Programmaraad bodembescherming

